

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Александър Светославов Василенко

на

Дисертационен труд

за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”

по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Докторска програма „Музикознание и музикално изкуство”

на тема:

**„ОСОБЕНОСТИ И РАЗВИТИЕ НА КЛАВИРНИЯ
АКОМПАНИМЕНТ ВЪВ ВОКАЛНАТА МУЗИКА НА
КИТАЙСКИТЕ КОМПОЗИТОРИ ОТ ХХ В. ДО НАШИ ДНИ“**

Автор: ХУАНГ БОЮ

Научен ръководител: Проф. д-р Людмил Петков

1. Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Предоставената по процедурата документация е изрядна. Тя съдържа:

- Дисертационен труд в обем от 191 страници (без заглавната страница и съдържанието), който съдържа: Увод и пет глави (три разгърнати основни, четвърта – „Заключение“ и пета – „Приноси“); използвана литература (32 източника от китайски автори, преводна литература и периодични издания, както и 16 интернет източника); приложения върху осъщественото на 21-ви май 2022 г. в зала АМТИИ концертно събитие „Китайската художествена песен“ под надслов „Липсва ми родния край“, непосредствено свързано с темата на дисертацията.
- Списък на авторските публикации, свързани с дисертационния труд.
- Трите авторски публикации в съответните издания.
- Автобиография на докторанта (европейски формат).
- Заповед на Ректора за зачисляване на Хуанг Бою като докторант в самостоятелна форма на обучение.
- Заповед на Ректора за отчисляване на докторанта.

- Справка за приносите на дисертационния труд.
- Автореферат в обем от 40 страници (без заглавната и съдържанието).

2. Кратки биографични данни за Хуанг Бою

Съгласно предоставната автобиография (европейски формат) Хуанг Бою, освен родния си китайски, владее български, италиански и английски език. През 2014 г. се дипломира като бакалавър в Консерватория Тиан Джин – Китай. През 2017 г. получава магистърска степен като пианист в Conservatorio di musicale “Giovanni Battista Pergolesi” – Италия, както и втора магистърска степен със специалност „Клавирен съпровод“ в същото учебно заведение през 2019 г. От 2020 до 2023 г. е докторант в самостоятелна форма на обучение към Катедра „Пиано и акордеон“ – АМТИИ, гр. Пловдив.

3. Актуалност на темата

От професионална и, в по-широк аспект, от познавателна гледна точка интерес предизвиква формирането и развитието под влияние на западноевропейската музикална традиция на три основни разновидности в китайската вокална музика - художествената песен, музикалната адаптация по класически стихове и традиционната опера (всъщност вокално-сценичен жанр). От една страна, самият факт на взаимодействие и съчетаване между две толкова значими и исторически обусловени различни културно-естетически традиции е част от световния процес на глобализация. В случая този процес е още по-показателен, тъй като протича динамично, в рамките само на едно столетие и в условията на твърде различни по презумпция, стремително променливи и даже полярни социално-икономически, политически и културни дадености. Същевременно, от гледна точка на специалиста в клавирната област, своеобразната роля на клавирния акомпанимент като решаващ фактор в постигането на автентичен и убедителен художествен резултат в контекста на специфичните изразни национални особености е твърде интересна и значима тема за изследване.

4. Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели

В увода на дисертационния труд докторантът обозначава трите методологии, до които прибъгва в своето изследване - емпиричната, теоретичната и сравнителната. Емпиричната методология дава възможност да се достигне до реални изследователски изводи въз

основа на събраните обективни данни. Теоретичната методология тълкува особеностите и еволюцията на клавирния акомпанимент във вокалната музика на китайските композитори посредством музикалните, естетическите и културните теоретични категории. Сравнителната методология чрез използването на дефинираните от докторанта като „дългосрочно“ и „напречно“ сравнително изследване съпоставя различни аспекти и откроява общи точки, различия и тенденции в развитието и особеностите на клавирния акомпанимент в трите набелязани различни типа вокални композиции. Намирам и трите метода за целесъобразни и реално приложени в настоящето изследване.

5. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е добре структуриран и балансиран, що се касае до трите основни, симетрично разгърнати глави, върху които се изгражда изследването. Всяка от тези глави е съсредоточена върху определена от така посочените три основни разновидности на китайската вокална музика – „Китайска художествена песен“, „Художествени песни по текст от класическата поезия“, „Китайската национална опера“ (с акцент върху китайската опера през новото време). Всяка от тях съдържа обособени в подглави произход, насоки и линии на развитие, анализ на характерни знакови творби и изводи и обобщения, което е добър индикатор за солиден и балансиран изследователски подход. Докторантът без съмнение притежава адекватната професионална компетентност и аналитичност, както и практическото познаване на конкретната материя. Нещо характерно обаче – неговото отношение към художествената образност е често неприкрито емоционално и насочено към повече от директно възприемане и тълкуване на музикалните послания, съдържащи се в текста, което на места влиза в очевиден разрез с възприетите за едно научно изследване норми. Като лична препоръка относно структурата бих споделил мнението си, че четвърта и пета глава на дисертацията би трябвало да фигурират като „Заклучение“ и „Приноси“, без да бъдат обособявани като глави. Като цяло същевременно давам положителна оценка на дисертационния труд – подходът в аналитичната част е убедителен и води до ясен резултат (според мен донякъде е уязвима в своята пестеливост аналитичната работа в трета глава, що се отнася най-вече за клавирната проблематика – все пак, отдавам това на жанровата специфика, която

предполага работа с транскрибиран текст). Целите, заложи от автора на изследването – извеждането на тенденциите и насоките в развитието на китайската музикална култура във вокалната област и влиянието върху нея на европейската традиция; проследяването на сходствата и различията на трите основни вокални жанра в китайската музика; изследването чрез конкретни примери на развитието и спецификата на клавирият акомпанимент в контекста на споменатите вокални жанрове – са постигнати в рамките на този труд, което е най-важното условие за констатирането на положителен резултат.

6. Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд

Ще се съглася с констатираните от докторанта приноси моменти на научното изследване, част от които ясно се проследяват и в приложените публикации по темата.

- Систематизираното проследяване на тенденциите в развитието на вокалните творби в техния национален (китайски) културен контекст е още едно убедително доказателство за космополитния характер на световното изкуство, обогатявано чрез взаимодействие с националната специфика във всеки конкретен случай – особено осезаемо при подобна на китайската значима, древна, многопластова и своеобразна културна традиция.
- Обобщава се развитието и характерните черти на клавирият акомпанимент в трите основни насоки на вокалното изкуство в Китай през последното столетие.
- Изследването притежава пряка приложна стойност благодарение на анализа на фактурните, интонационни и жанрови характеристики на клавирият акомпанимент в контекста на набелязаните три основни направления на китайското вокално изкуство.
- Открити са отделните етапи в развитието на китайската вокална музика и присъщия за различните жанрове клавирият акомпанимент – този принос е нагледно демонстриран и под формата на съпътстващо концертно събитие, документирано в приложението към дисертационния труд.

7. Критични бележки и препоръки

Форматът и обемът на тази рецензия не предполагат по-детайлни корекции, затова ще се ограничи с по-обобщени констатации.

- Решително препоръчвам коригиране на редица фрагменти, съдържащи наименования на тонове, тоналности, ладове, ритмични фигури. Един по-внимателен поглед лесно ще установи немалко несъответствия и странни терминологични решения в този смисъл (само един характерен пример – стр. 52 на pdf формата на дисертацията, непосредствено след пример 26).

- Съгласен съм с констатацията в Пета глава „Приноси“, че *„Дисертационният труд допринася за духовния обмен между Китай и България: две страни с ярко изразена национална музикална култура“*, доколкото изследването е реализирано в България и съпътстващият концерт е осъществен пред българска аудитория. Не намирам обаче за сериозен аргумент в този смисъл изпълнението от докторанта на китайската песен „Как да не мисля за нея“ (композитор Хуан Дзи, текст Джао Юанжен), която има (според неговото усещане) сходен музикален стил и настроение с българската народна песен „Месечинко лю грейливка“... Не намирам също непосредствена смислова връзка с приносната част на дисертационния труд на сравнително пространната характеристика на българската народна музика и, например, изследователския интерес на Бела Барток към спецификата на неравноделните ритми. Съветвам този фрагмент да бъде преосмислен и, евентуално, предислоциран в друг раздел и в друг контекст.

8. Автореферат

Авторефератът е пригледно и балансирано комплектован и напълно достоверно представя дисертационния труд на Хуанг Бою като съдържание, конструкция и смислова достъпност.

9. Заключение

В заключение, въз основа на гореизложените мои впечатления, гласувам ЗА и препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да бъде присъдена на **Хуанг Бою** образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

04.10.2023 г.

Проф. д-р Александър Василенко

